

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Den goda föräldern:

En netnografisk dokumentstudie på ett internetforum för
föräldrar

Jennifer Geraldsson

Kandidatuppsats (SOPA 63)

HT 2017

Handledare: Kristina Göransson

Examinator: Eva Palmblad

Abstract

Author(s): Jennifer Geraldsson

Title: Den goda föräldern: En netnografisk dokumentstudie på ett internetforum för föräldrar /
The Good Parent: a Netnographic Study on an Online-community for Parents.

Supervisor: Kristina Göransson

Assessor: Eva Palmblad

The purpose of this study is to investigate how pictures of good parenting is challenged, consolidated and renegotiated on a Swedish online-community for parents. This online-community includes a forum feature consisting of several categories, whereas data for this study were collected from the category “childrearing”. With a qualitative approach, a netnographic document study was used to obtain empirical data for this study. Data was collected from 64 threads written during a period of one year, in which the respondents were anonymous. Using intensive parenting and the concept of identity-work, expert knowledge and parental determinism as theoretical framework, this study describes the characteristics of the good parent. The most common characteristics of the good parent, as it is constructed by the material, is commitment, anxiety and knowledge acquisition. Furthermore, commitment is closely related to the concept of identity-work as well as to the ideals of intensive parenting, whereas anxiety and knowledge acquisition relates to parental determinism, respectively expert knowledge. Using knowledge from both experts and other parents, the parents in this study discusses and positions their own parenting style in terms of what constitutes good parenting.

Key words: the good parent, online-community, intensive parenting, expert knowledge, identity-work, parental determinism

Innehållsförteckning

1. Problemformulering	4
1.1 Syfte.....	5
1.2 Frågeställningar	6
2. Tidigare forskning	6
2.1 Synen på barn.....	6
2.2 Experterna, välfärdsstaten och föräldrarna.....	7
2.3 Det moderna föräldraskapet och dess ideal.....	8
3. Teori	9
3.1 Intensivt föräldraskap.....	10
3.1.1 <i>Identitetsarbete</i>	11
3.1.2 <i>Expertkunskap och föräldraderminism</i>	11
4. Metod	12
4.1 Metodologiska överväganden	12
4.2 Netnografisk dokumentstudie	13
4.3 Datainsamling och urval	14
4.4 Bearbetning av material	15
4.5 Metodens tillförlitlighet.....	16
4.6 Forskningsetiska överväganden.....	17
5. Resultat och analys	18
5.1 Konstruktioner av den goda förälderns karaktärsdrag.....	18
5.1.1 <i>Engagemang</i>	18
5.1.2 <i>Ängslighet</i>	21
5.1.3 <i>Kunskapssökande</i>	23
5.2 Debatter på forumet	25
5.2.1 <i>Straff eller konsekvens?</i>	26
5.2.2 <i>Barns självständighet och ansvar</i>	28
5.2.3 <i>Att ärva sitt föräldraskap</i>	30
6. Slutdiskussion	32

1. Problemformulering

Jag håller med dig helt. Det är bra med ett barn som kan argumentera för sig och sin sak. Det har jag alltid uppmuntrat. Även om jag som förälder ibland sliter mitt hår på grund av det, haha. Men det är ju så det ska vara. Jag vill hellre ha ett barn som tänker själv och kan resonera än ett barn som följer strömmen och inte riktigt vet varför. Jag tror nog det är guldvärt när barnen blir vuxna. Det är det nu också förvisso, men som sagt, inte så roligt när man bara inte orkar just då. Men det tvingar ju även mig som förälder att säga ifrån och att det får vänta lite (om det inte händer alltför ofta) och det tror jag är bra för barn att förstå att vuxna också har känslor, precis som barnen själva, och att det är okej att inte alltid orka eller vara på topp.

Ovanstående citat kommer från en förälder som skriver om sitt viljestarka barn på ett öppet föräldraforum på internet. Liknande inlägg om vilka egenskaper som är ”bra” för barnet att ha förvärvat inför framtiden är återkommande på både detta och andra föräldraforum. Kanske kan resonemanget kännas igen från andra arenor: på tv, på arbetsplatsen, i massmedia, etcetera. Av citatet framkommer att föräldern ansvarar för barnets uppväxt samt att föräldern anpassar sina föräldrastategier efter barnets personlighet. Detta återspeglar den barncentrering som karaktäriserar det moderna föräldraskapet (Bäck-Wiklund, 2014; Hays, 1996). Idealerna för det goda föräldraskapet under senmodern tid har vuxit fram som en konsekvens av att synen på barn har förändrats under 1900-talet (Sandin, 2003). Barnet anses vara sårbart och skört, varpå föräldrarnas skyldighet är att skydda barnet från dessa risker (Faircloth, 2014a; Hartas, 2014). Barndomen har vetenskapliggjorts och olika experter och professionella förväntas att dela med sig av sin kunskap om barn och barns utveckling till föräldrar (Kristjánsson, 2001). Föräldrarnas uppdrag är att läsa och tillämpa den expertkunskap som finns angående barns utveckling. Ansvaret för barnets framtida liv anses i det moderna föräldraskapet ligga på föräldrarnas axlar (Faircloth, 2014b). Det krävs således ett gott föräldraskap för att fostra ett gott barn, som i förlängningen kommer bli en god vuxen och en god samhällsmedborgare. Möjligen finns det största intresset för att fostra morgondagens goda samhällsmedborgare hos staten, varpå den svenska välfärdsstaten tagit mer och mer ansvar för detta i samband med dess expansion (Bäck-Wiklund, 2014). Den svenska välfärdsstaten har blivit mer aktiv i att styra föräldrarna till att bli goda föräldrar, genom bland annat utbyggnad av föräldraförsäkring, barnomsorg och allmänna föräldrautbildningar (Bergman, Eriksson & Klinth, 2011; Wissö, 2012). Detta har i sin tur lett

till att föräldrar idag är aktiva i att frivilligt styra sig själva mot att bli goda föräldrar och fostra goda samhällsmedborgare (Rose, 1995; Wissö, 2012).

Med den digitala utvecklingen går det idag att hitta många av dessa råd som ges till föräldrar på internet. Det är inte längre endast experter som ger råd: på föräldrahemsidornas forum får föräldrar råd från andra föräldrar. Föräldrarna blir varandras experter och ger tips på hur det goda föräldraskapet bör se ut och utövas. Det är således inte endast välfärdsstaten och experter som förmedlar normer för det goda föräldraskapet: detta görs även föräldra emellan. Webbplatsen som är aktuell för denna studie är familjeliv.se, vilken har kvinnor i åldrarna 25-35 år som målgrupp. Det framgår sällan vilken bakgrund en användare har, utan detta är information som föräldrarna själva väljer om de vill delge. På forumet diskuteras allt ifrån vad barn bör äta till hur engagerad föräldrar ska vara i barnens fritidsaktiviteter. Dagligen uppdateras forumet med nya trådar och inlägg som alla kretsar kring en och samma sak: föräldraskap. Frågan är hur bilden av det goda föräldraskapet ser ut och konstrueras på ett sådant forum. Finns det endast ett gott föräldraskap eller finns det fler? Vad händer när bilden av den goda föräldern befästs, utmanas och omförhandlas i de diskussioner som äger rum på forumet? Föräldrar är en grupp som socionomer ofta möter, både inom socialtjänst, sjukvård och andra institutioner. Barn är morgondagens samhällsmedborgare och välfärdsstaten har stort intresse i och ansvar för att barn uppfostras av goda föräldrar. För professionella är det således viktigt att vara medveten om de samhälleliga ideal som omgärdar det moderna föräldraskapet och vilka ideal som föräldrarna själva anser är viktiga. Studien är således relevant för socialt arbete då socionomer ständigt möter föräldrar och kanske ofta föräldrar som inte anses vara ”goda” föräldrar. Majoriteten av världens föräldrar vill att deras barn ska växa upp och må bra: men alla föräldrar är olika individer med olika förutsättningar för att utöva sitt föräldraskap, vilket gör det än mer intressant att undersöka konstruktionen av den goda föräldern, som om det bara finns en.

1.1 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka hur bilder av det goda föräldraskapet utmanas, befästs och omförhandlas på ett internetforum för föräldrar

1.2 Frågeställningar

1. Vilka karaktärsdrag utmärker det goda föräldraskapet i forumanvändarnas diskussioner?
2. Vad för slags kunskap använder sig forumanvändarna av i konstruktionen av det goda föräldraskapet?

2. Tidigare forskning

Familje- och föräldraskapsforskning är ett brett och mångfacetterat fält. Det inrymmer flertalet discipliner förutom socialt arbete såsom sociologi, antropologi, etnologi och psykologi. Jag kommer nedan att ta upp forskning som behandlar hur synen på barn har förändrats under det senaste århundradet, hur relationen ser ut mellan familjen, experterna och välfärdsstaten samt hur idealen för det moderna föräldraskapet ser ut. Denna avgränsning har gjorts för att ge läsaren en överblick över hur bilden av den goda föräldern ser ut i det moderna samhället. För att förstå bilden av den goda föräldern krävs en bakgrund i hur synen på barn har förändrats. Majoriteten av den tidigare forskningen är baserad på kvalitativa intervjuer eller longitudinella studier.

2.1 Synen på barn

Flertalet studier pekar på att synen på barn i västvärlden har förändrats under 1900-talet (Bergman, Eriksson & Klinth, 2011; Cockburn, 2013; Faircloth, 2014a; Smith, 2014). Sandin (2003) menar att barnet, som tidigare varit mer som ett objekt, numera ses som en autonom individ som är bärare av sina egna rättigheter. I samband med välfärdsstatens utveckling har staten tagit mer ansvar för barns välmående (Bergman, Eriksson & Klinth, 2011; Wissö, 2012). Bergman, Eriksson och Klinth (2011) beskriver hur uppfattningen att föräldrarnas agerande styr barnets utveckling har blivit allmänt vedertagen i Sverige under det senaste århundradet. Faircloth (2014a) och Hartas (2014) menar att barn ses som sårbara och att det är föräldrarnas uppgift att skydda barnet från diverse risker. Bilden av det sårbara barnet kan ses som en konsekvens av senmodernitetens tanke om risksamhället och individualisering (Prout, 2000). Jenson (2008) använder sig av begreppet ”lego-paradigm” för att beskriva det senaste decenniets politisering av barndomen i det europeiska samhället. Lego-paradigmet är tänkt att möta de nya sociala riskerna som finns i samhället. I dokumentstudien finner Jenson (2008) tre nyckelteman för detta paradigm som utmärker den politiska diskussionen om barndom: lärande som vägen till säkerhet, framtidsorientering samt samhällsnytta. Ame och Twum-

Danso Imoh (2012) undersöker med en kvalitativ metod hur den västerländska bilden av barndom och barnuppfostran transporteras till andra samhällen i världen. Från studierna i sin antologi drar författarna slutsatsen att denna bild av barndom och barnuppfostran inte bara utgår från västerländska ideal, utan också bygger på en tro att barndomen följer samma bana över hela världen. Hartas (2014) menar att barnets utveckling och barndomen inte endast avgörs av föräldrarnas handlande utan det är även sociala faktorer såsom klasstillhörighet och etnicitet som påverkar barnens uppväxt (se även Andenæs, 2005; Faircloth, 2014a; Kiernan & Huerta, 2008). Nutida barndomsforskare pekar även på att barnet är en social aktör och ser barn som en minoritetsgrupp då deras röster tystas ner (Liebel, 2012).

2.2 Experterna, välfärdsstaten och föräldrarna

Den svenska välfärdsstaten har i samband med dess framväxt fått mer ansvar för att fostra och forma goda föräldrar genom styrning (Bergman, Eriksson & Klinth, 2011; Bäck-Wiklund, 2014; Wissö, 2012). Precis som barndomen blivit alltmer politiserad har även föräldraskapet blivit detta. När det gäller politiseringen av det svenska föräldraskapet använder sig staten vanligen av forskningsresultat för att motivera utbyggnaden av välfärdsstaten (Wissö, 2012). Wissö (2012) menar att en del i politiseringen av det svenska föräldraskapet är föräldrautbildningarna, vilka inleddes 1970. I sin dokumentstudie över hur de svenska föräldrautbildningarna har förändrats över tid pekar Wissö (2012) på hur förändringar har skett i linje med rådande forskning, varpå 2000-talets föräldrautbildning präglas av evidens, relation och samspel. Välfärdsstatens styrning av goda föräldrar genom föräldrautbildningar, som grundar sig på aktuella forskningsresultat om barns utveckling, har dessutom lett till att föräldrar numera är aktiva i att frivilligt styra och anpassa sig själva för att bli ”goda föräldrar” (Wissö, 2012). Lee, Macvarish och Bristow (2010) finner i sin dokumentstudie hur delar av föräldraskapet som tidigare ansetts vara privata eller oviktiga numera diskuteras i offentligheten. Rose (1995) pekar i sin dokumentstudie på att experters uttalanden ofta står i linje med föräldrars egna livsambitioner. Detta betraktar Rose (1995) som en typ av styrning med målet att föräldrars uppfattning om det goda livet och föräldraskapet ska sammanfalla med statens uppfattning om den goda samhällsmedborgaren. I sin avhandling, som bygger på intervjuer med familjer i olika nordiska länder, diskuterar Kristjánsson (2001) hur barndomen har psykologiserats och vetenskapliggjorts. Detta har gjort att professionella som arbetar med barn förväntas använda sig av dessa kunskaper. Kunskaperna sprids på olika sätt till föräldrarna att lära sig. Flertalet intervjustudier understryker att såväl föräldrar som professionella anser att en viktig del av föräldraskapet är föräldrarnas förmåga till att svara till

barnens behov (Eve, Byrne & Gagliardi, 2014; Jacukowicz, Potocka & Merez-Kot, 2016; Yap, Fowler, Reavly, Francis Jorm, 2015). Genom att föräldrarna tillgodoser dessa behov utvecklas barnet gynnsamt. Andenæs (2005) menar dock att sociala faktorer såsom klasstillhörighet, kön och etnicitet på föräldrarna såväl som barnen tenderar att förringas när fokus för föräldraskapet ligger på psykologiska aspekter. Gatrell (2011) undersöker i sin studie råd som ges till gravida mammor på amerikanska och engelska hemsidor samt hur gravida mammor på olika internetforum reagerar på detta. I studien finner Gatrell (2011) att det inte endast är genuina experter på diverse hemsidor som anses ha expertis: mammorna på forumet blir självutnämnda experter och ger varandra råd. Lee (2014b), som presenterar en forskningsöversikt gällande föräldrar och experter utifrån en amerikansk och anglo-saxisk kontext, problematiserar de självutnämnda experterna och menar att det är svårt att utvärdera varifrån ”expertisen” kommer ifrån. Dessutom menar Lee (2014b) att föräldraexpertisen har blivit en säljbar produkt för såväl individuella föräldrar som massmedia.

2.3 Det moderna föräldraskapet och dess ideal

Det moderna föräldraskapet kännetecknas av individualism, osäkerhet, reflexivitet och expert- och vardagskunskap (Bäck-Wiklund, 2014). Bäck-Wiklund (2014) finner i sin intervjustudie med svenska föräldrar att familjen, med barnet i fokus, är en stor del av föräldrarnas individuella livsplan. Både longitudinella studier och kvalitativa intervjustudier i en västerländsk kontext pekar på att det finns en bild hos allmänheten av föräldraskap som det ultimata målet för självuppfyllelse (Hansen, 2012; Kenrick, Griskevicius, Neuberg & Schaller, 2010; Lyubomirsky & Boehm, 2010; Sousa e Silva & Carneiro, 2014). I sin studie av amerikanska mammor finner Hays (1996) att mammorna spenderar extremt mycket tid, energi och pengar på sina barn och Hays myntar begreppet intensivt moderskap. Ideologin om intensivt moderskap förstås av de flesta mammor som den ”rätta” vägen att uppfostra sina barn och grundar sig i medelklassideal. Sedan Hays (1996) studie där det tydligt framgår att dagens föräldraskap innefattar så mycket mer än att endast mata, skydda och ta hand om barnet, har flertalet forskare undersökt fenomenet vidare. Douglas och Michaels (2004), som i sin studie gjort en innehållsanalys av hur amerikansk massmedia framställer mödrar, menar att det har skapats en bild av den ”nya mamman”. Denna bild består av flertalet ideal och normer, vilka ställer höga och i princip omöjliga krav på mammorna. Med intensivt moderskap som normativ utgångspunkt för det ideala moderskapet skapas en uppdelning mellan goda och dåliga mammor (Vandenbeld Giles, 2012). Alstam (2016) presenterar i sin

dokumentstudie av ett svenskt föräldraforum beskrivningar av det goda föräldraskapet i termer av oberoende från välfärdsstaten. Det goda föräldraskapet är nära förbundet med medelklassens familjepraktik där dåliga (arbetarklass-) familjer beskrivs som oansvariga och oförmögna att erbjuda sina barn det stöd och disciplin de behöver (Alstam, 2016).

När det gäller pappor finns inte samma krav och förväntningar på ett intensivt faderskap (Bekkengen, 2011). Johansson och Klinth (2008), som intervjuat män i fokusgrupper, pekar dock på att svenska pappor rör sig mot ett mer involverat faderskap. Bekkengen (2011), som intervjuat svenska föräldrar, menar att det involverade faderskapet är frivilligt, medan det för mamman finns krav på att hon skall vara barncentrerad. Detta kan förklaras av vad Arendell (2000) i sin studie av amerikanska vetenskapliga dokument om moderskap påpekar: ideologier av moderskap är nära förbundet med familjeideal, där utgångspunkten för familjeidealet är ett vitt medelklass, heterosexuellt par med barn. I sin avhandling undersöker Gottzén (2009) åtta svenska familjers familjepraktiker genom observationer, intervjuer samt dokumentstudier. Gottzén (2009) presenterar begreppet involverat föräldraskap som familjepraktik för svenska medelklassfamiljer, där mamman strävar efter idealen som finns i intensivt moderskap, medan pappan är involverad på en lägre nivå. I sin intervjustudie av hur föräldrar definierar bra och dåligt föräldraskap finner Widding (2015) att bilden av den goda föräldern är nära knuten till medelklassidealen om intensivt moderskap. Den dåliga föräldern beskrivs som osäker och oansvarig, vilket Widding (2015) menar relaterar till hur arbetarklassfamiljer vanligen presenteras. Även Lareau (2003) finner i sin longitudinella observationsundersökning av amerikanska föräldrar att klass påverkar såväl föräldraskapet som barnens liv och uppväxt. Lareau (2003) myntar begreppet ”concerted cultivation”, vilket kan förstås som det arbete föräldrar lägger ner för att se till att barnets uppväxt blir så optimal som möjligt, något som främst appliceras av över- och medelklassföräldrar. Arbetarklassföräldrar ägnar sig istället åt vad Lareau (2003) kallar för ”natural growth”. Föräldrarna har på grund av sitt arbete mindre tid att umgås med sina barn och överlåter arbetet med att vara involverad i barnens skola och aktiviteter till professionella. Forskning pekar således på att faktorer såsom kön och klass påverkar idealen för det moderna föräldraskapet.

3. Teori

I denna studie används idén om *intensivt föräldraskap* som ett övergripande teoretiskt

ramverk. Jag använder mig även av ytterligare tre begrepp som hänger nära ihop med intensivt föräldraskap: identitetsarbete, expertkunskap samt föräldradeterminism. Nedan kommer jag att presentera intensivt föräldraskap som teori samt förklara vad ovannämnda begrepp innebär i detta sammanhang.

3.1 Intensivt föräldraskap

Intensivt föräldraskap är en vidareutveckling av begreppet intensivt moderskap. Den amerikanska sociologen Sharon Hays (1996:x) myntade begreppet intensivt moderskap och menar att detta är den nutida kulturella modellen av vad som anses vara lämpligt moderskap. Det intensiva föräldraskapet präglas av metoder som är barncentrerade, expertstyrda, emotionellt påfrestande, arbetsamma och finansiellt kostsamma (Hays, 1996:8). Vad gäller de barnuppfostringsmetoder som bäst tillgodoser barnets behov finns det en uppsjö av varianter och vilken som anses vara bäst är något som varierar från förälder till förälder (Hays, 1996:14). Mamman ses som huvudsaklig förälder, varav pappan må vara delaktig men är då snarare involverad än intensivt engagerad (Faircloth, 2014a:32; Hays, 1996:8). Föräldern ses som enhälligt ansvarig för sina barns välbefinnande (Hays, 1996:55). Det intensiva föräldraskapet står ofta i kontrast till strävan efter personlig vinning genom exempelvis förvärvsarbete, varpå Hays (1996:9, 11) menar att dessa är två logiker i motsättning som inte alltid kan fördelas på ett snyggt sätt. Ideologin om det intensiva föräldraskapet är socialt konstruerad och följs inte av alla föräldrar, men den är av majoriteten förstådd som den rätta vägen att uppfostra sitt barn på (Hays, 1996:9, 13). Det intensiva föräldraskapet innebär att göra mer än att tillgodose barnens emotionella behov och påverkas av faktorer som kön och klass (Hays, 1996:14). Hays (1996:18, 50) menar att själva ideologin om det intensiva föräldraskapet präglas av kvinnlig underordning. Det är huvudsakligen mammorna som ansvarar för barnets omsorg och som hamnar i konflikten mellan arbete-barnomsorg (Faircloth, 2014a:32). Den typ av barnuppfostran som anses vara bäst grundar sig vanligen i vita medelklassideal, medan idéer om barnuppfostran som kommer från invandrare och arbetarklass får väldigt liten positiv respons (Hays, 1996:32). Hays (1996:86) menar att medelklassmammor tenderar att stötta sina barns självkänsla och ge dem olika alternativ, medan arbetarklassmammor istället betonar regelsättning och barnens formella utbildning. Tanken om det intensiva föräldraskapet är ett lämpligt teoretiskt ramverk för denna studie då den ger ett analytiskt perspektiv för att förstå och diskutera konstruktioner av den goda föräldern.

3.1.1 Identitetsarbete

Enligt tanken om det intensiva föräldraskapet är föräldrarnas roll oerhört viktig för barnets utveckling och framtida liv. Detta har lett till att föräldraskapet har blivit en viktig del av vuxenidentiteten (Faircloth, 2014a:46). Begreppet ”identitetsarbete” kan förstås som en narrativ process där individen skapar sig själv, i detta fall via föräldraskapet (Faircloth, 2014a:47). Föräldraskapet och främst moderskapet handlar om att i första hand ta hand om sitt barn, men det är också en källa till mening för många kvinnor. Ideologin om det intensiva föräldraskapet har en stark makt över kvinnor när de fantiserar om sina egna identiteter i relation till moderskap (Faircloth, 2014a:28). Själva identitetsarbetet som följer med det intensiva föräldraskapet kan skapa olika ”klaner” av föräldrar som hamnar i högröstade konflikter, exempelvis mammor som ammar sina barn versus mammor som inte ammar sina barn (Faircloth, 2014a:47). Faircloth (2014b:159f) menar att denna form av identitetsarbete kan vara än viktigare för de mödrar som har gett upp sina karriärer för att anamma en föräldrastil som präglas av anknytning än de som fortsätter att arbeta. När föräldern medvetet och informerat väljer en viss föräldrastil och får bekräftelse av omvärlden att valet var korrekt ökar föräldrarnas engagemang mot den valda föräldrastilen (Faircloth, 2014b:158). På detta sätt blir identitetsarbetet en stor del av det intensiva föräldraskapet, i vilket föräldern tar ställning till de flertalet metoder som är barncentrerade, expertstyrda, emotionellt påfrestande, arbetsamma och kostsamma (Faircloth, 2014a:31; Hays, 1996:8). Begreppet identitetsarbete är användbart i min studie för att undersöka och förstå konstruktionen av den goda föräldern och hur föräldrarna positionerar sitt föräldraskap utifrån den egna identiteten.

3.1.2 Expertkunskap och föräldraderminism

Som utövare av intensivt föräldraskap behöver föräldern förhålla sig till expertkunskap gällande barns utveckling, varpå föräldrarnas handlingar ses som deterministiskt avgörande för barnets framtida liv (Hays, 1996:8; Lee, 2014a:2). Föräldrarnas roll förstås som otroligt viktig, både av föräldrar, beslutsfattare och föräldraexperter (Faircloth, 2014a:26). Föräldraderminism och expertkunskap är nära sammankopplade och det är genom den uttalade fokuseringen på föräldern och dennes beteende som tanken om föräldraderminism och behovet av att utbilda föräldrar har utvecklats (Lee, 2014a:6ff). Expertdiskursen har lett till att föräldraskapet ses som ett set av färdigheter som föräldern behöver lära sig (med hjälp av experter och vetenskap), medan föräldrarnas egen instinkt om sitt barns bästa inte är bra nog

(Hays, 1996:39). Denna utveckling kan även förstås i ljuset av att välfärdsstaten tagit mer ansvar för att uppfostra goda medborgare (Lee, 2014b:58). Genom att föräldraskapet blivit professionaliserat tenderar föräldrar att vända sig till experter när de är i behov av hjälp, vilket har påverkat relationen mellan olika generationer till att bli mer isolerade (Bristow, 2014:104). Föräldrar uppmuntras att skydda sina barn från de risker som återfinns i det moderna samhället, såsom mobilanvändande och överkonsumtion (Lee, 2014b:69). Experter understryker vikten av att barnets tidiga miljö och omgivning ska vara så gynnsam som möjligt för barnet då det är avgörande för barnets framtida åstadkommanden (Faircloth, 2014a:46). Såväl arbetarklass- som medelklassfamiljer möts av kritik från experter (Lee, 2014b:69). Idag är det inte endast forskare som anses vara experter utan Lee (2014b:64) ger exempel på hur mödrar själva kallar sig för experter och ger varandra råd. Föräldraexperterna återfinns dagligen i den massmediala debatten. Begreppen expertkunskap och föräldraderminism som begrepp fungerar som hjälp för att förklara hur föräldrarna i mitt material ser på sitt föräldraskap och hur de beskriver det goda föräldraskapet.

4. Metod

Denna studies vetenskapsteoretiska utgångspunkt är konstruktivism, även kallad konstruktionism och socialkonstruktionism (Alvesson & Sköldberg, 2008:81; Sohlberg & Sohlberg, 2009:248). Enligt socialkonstruktionismen ses verkligheten som socialt konstruerad, till skillnad från den positivistiska vetenskapssynen där verkligheten observeras objektivt för att få fram statistiska data (Alvesson & Sköldberg, 2008:34, 81). De sociala konstruktionerna sker genom social interaktion mellan människor och präglas av ideologi och makt (Alvesson & Sköldberg, 2008:83; Sohlberg & Sohlberg, 2009: 249, 253). Min studie är konstruktivistisk på så sätt att den goda föräldern ses som en social konstruktion, skapad och upprätthållen av sociala processer. I studien undersöks hur den goda föräldern konstrueras och framställs i en sådan social process, närmare bestämt på ett internetforum för föräldrar. Med konstruktionism som vetenskapsteoretisk utgångspunkt är en kvalitativ ansats lämplig för min studie, då grundtanken om kvalitativ metod är just synen på verkligheten som socialt konstruerad (Bryman, 2011:40f, 341).

4.1 Metodologiska överväganden

Denna studie utgår från en kvalitativ ansats där internet används för datainsamling. Den kvalitativa ansatsen är lämpligast när studiens syfte är att undersöka ett komplex fenomen, till

skillnad från den kvantitativa ansatsen som är lämpligast då syftet är att undersöka mätbara skillnader (Barmark & Djurfeldt, 2015:31f). Ahrne och Svensson (2011:17) menar att forskarrollen skiljer sig åt mellan kvalitativ och kvantitativ forskning. Den kvalitativa forskaren kommer nära sitt undersökningsobjekt, något som det även kan riktas kritik mot då det finns en risk att undersökningen blir för subjektiv (Bryman, 2011:368). Motsatt kritik kan riktas mot den kvantitativa forskaren, som i sin tur inte gör någon åtskillnad mellan den naturliga världen och den sociala världen, vilket kan göra undersökningen alltför objektiv (Bryman, 2011:171). I min studie vill jag undersöka hur det goda föräldraskapet konstrueras och för att kunna göra detta krävs en kvalitativ metod där fokus ligger på vilka begrepp respondenterna använder och vilken mening dessa begrepp har för respondenterna. Fejes och Thornberg (2009:18f) menar att den kvalitativa forskaren använder sig av ord som data för att senare analysera och förstå det fenomen som undersöks. Med detta resonemang vill jag hävda att en kvalitativ metod är lämpligast för min undersökning.

4.2 Netnografisk dokumentstudie

Det finns en rad olika metoder inom kvalitativ forskning, varpå min studie kan klassificeras som en *netnografisk dokumentstudie* (Bryman, 2011:344). Netnografi kan förstås som en kvalitativ metod med ett etnografiskt synsätt där internet används som forskningsfält för insamling av empiriska data (Berg, 2015:10f). Det etnografiska synsättet innebär att fokus ligger på att undersöka och skriva om människors sociala och kulturella liv, vilket särskiljer den netnografiska studien från andra kvalitativa studier på internet då de sistnämnda saknar detta synsätt. Kozinets (2011:11) menar att internet idag är en så stor del av människors liv att det krävs att forskare undersöker dessa arenor för att verkligen förstå människors sociala liv. Berg (2015:67) och Kozinets (2011:15) rekommenderar den netnografiska forskaren att redovisa för sina val samt att reflexivt förhålla sig till de grundläggande principer som finns kring kvalitativ forskning för att dessa ska passa till studiens syfte. De dokument som ligger till grund för denna studie är inlägg på internetforum, vilket kan jämföras med vad Bryman (2011:490) klassar som personliga dokument. Inlägg på ett internetforum kan klassificeras som asynkron interaktion, där författaren har förberett sitt inlägg på ett reflekterat sätt och där inlägget också fungerar som en självpresentation (Frostling-Henningsson, 2017:113). Motsatsen är synkron interaktion vilken präglas av ett snabbare tempo och kan exempelvis vara onlinechattar. Detta textmaterial är naturligt förekommande, vilket innebär att materialet producerats utan min inblandning och att jag som forskare således inte påverkat

datamaterialet. I text kan föreställningar om samhället urskiljas, varpå forskaren i en textanalys kan välja att studera just dessa (Boréus, 2011:132). Syftet med denna studie är att undersöka hur det goda föräldraskapet konstrueras. För att göra detta behövs föreställningar om samhället utrönas ur det material som undersöks, vilket gör textanalys till en lämplig metod för att producera data till min studie. Jag är i min studie intresserad av hur föreställningar om det goda föräldraskapet uttrycks, reproduceras och utmanas på internetforum för föräldrar. Många föräldrar är aktiva på dessa forum och skriver inlägg om såväl sina erfarenheter som sina åsikter om barnuppfostran, i vilka språkliga konstruktioner av det goda föräldraskapet går att utröna.

4.3 Datainsamling och urval

Kvalitativa undersökningar har en detaljrikedom och beskriver ofta kontexten i vilken respondenterna befinner sig (Bryman, 2011:363). Vad gäller min forskningsdesign är det viktigt att ge en kontextualisering av historien bakom synen på barn, det goda föräldraskapet och relationen mellan individ-välfärdsstaten. Berg (2015:71) påpekar att det vid netnografiska studier även krävs en kontextualisering av det nätbaserade sammanhang där datainsamlingen sker. I mitt fall samlar jag in data på en hemsida som riktar sig till föräldrar. Hemsidan rymmer flertalet funktioner, varav forum är en av flera. Övriga funktioner är bloggar, olika artiklar samt köp- och säljtorg. Forumet är publikt på så sätt att vem som helst kan gå in och läsa i trådarna. De olika trådarna sorteras in i diverse kategorier, exempelvis ”Gravid”, ”Husdjur” och ”Adoption”. På forumet kan såväl medlemmar som anonyma skriva. De som är medlemmar har ett eget användarnamn och en egen profil. Denna profil kan klassas som något mer privat än själva forumet. De som är medlemmar kan skicka personliga meddelanden till varandra och vara del av olika grupper. Materialet som används i denna studie är inlägg på forumet, vilket är den mest publika delen av hemsidan.

I enlighet med Svensson och Ahrne (2011:22) ser jag att min roll som datainsamlare forskare är aktiv och att mina val påverkar de data jag får: jag producerar data. Detta blir särskilt tydligt vad gäller mitt urval. Det urval som gjorts för denna studie är ett målstyrt urval, vilket är en typ av icke-sannolikhetsurval (Bryman, 2011:350). Det målstyrda urvalet innebär att forskaren medvetet väljer ut respondenter eller dokument som är lämpliga i förhållande till frågeställningarna. Urvalet har gjorts på två nivåer. Första nivån handlar om val av internetsida för föräldrar, varav den andra nivån handlar om vilka texter jag väljer ut

från forumet. Jag har valt att utgå från ett familjeforum som jag valt på grundval av att det är ett av de största och mest aktiva föräldraforumen i Sverige. Det textmaterial som jag valt att använda i min studie är det som återfinns under kategorin ”uppfostran” i forumet. Av de kategorier som finns på forumet är denna kategori den som har tydligast koppling till olika föreställningar om det goda föräldraskapet. Jag har valt inläggstrådar som författats under perioden 171105-161105. De trådar som startats tidigare än så men där det gjorts ett inlägg under ovannämnda tidsperiod har jag valt att ha med i urvalet då uppdateringen tyder på att ämnet fortfarande är aktuellt.

4.4 Bearbetning av material

Materialet till studien består av 65 stycken forumtrådar med olika längd, som överförts till ett dokument med 146 A4-sidor och skrivits ut. Jag har använt mig av en tematisk analysteknik, vilket är vanligt vid kvalitativ dataanalys (Frostling-Henningsson, 2017:170). I samband med att trådarna har överförts har jag skrivit spontana kommentarer för varje tråd. Kodningsarbetet har således påbörjats redan från början, där jag inledde med en öppen kodning enligt Rennstam och Wästerfors (2011:198) beskrivning. När jag läst alla trådar överskådligt började jag om från sida ett och gav konversationerna olika etiketter beroende på deras innehåll, exempelvis ”regler för olika platser”, ”arga föräldrar”, ”straff/konsekvens”, etcetera. På detta sätt strukturerade jag mitt material och tydliggjorde de mönster som var återkommande i trådarna, för att därpå skapa olika kategorier utefter dem och således gå vidare till den fokuserade kodningen (Jönson, 2010:56f; Rennstam & Wästerfors, 2011:201). Av de olika kategorierna skapade jag större analytiska teman, vilka kom att bli: ”den goda föräldern”, ”den dåliga föräldern”, ”det reflexiva föräldraskapet” samt ”när föräldraskapet krånglar”. Samtidigt som jag hade de teoretiska perspektiven i bakgrunden när jag kodade mitt material försökte jag som forskare att också koda öppet och låta materialet tala för sig. Detta innebär att datainsamlingen såväl som definitionen av syfte och frågeställningar, kodningen och analysen har skett i en parallellprocess, vilket är vanligt när det gäller kvalitativ forskning (Berg, 2015:72). Somliga av de kategorier jag skapade under min kodningsprocess har jag tagit bort i analysavsnittet då de inte kan anses vara relevanta till mina forskningsfrågor. Jag har även ändrat mina kategorier under analysens gång och konstruerat nya. Materialet har således reducerats och jag har sållat i mitt material med syftet att återge det insamlade materialet på ett rättvist och representativt sätt. Analysen presenteras utifrån olika teman som delas in i mindre kategorier. Dessa analyseras därefter utifrån det teoretiska perspektiv jag valt. För att tydliggöra vissa poänger i materialet har jag valt att

presentera relevanta citat som analyseras efter teori. Citat som är motstridiga och som problematiserar de teorier och den tidigare forskning som finns kring det goda föräldraskapet har jag också valt att ta med för att studien ska visa en så komplex bild av fenomenet som möjligt.

4.5 Metodens tillförlitlighet

När det gäller en kvalitativ metods tillförlitlighet kan denna diskuteras i termer av tillförlitlighet och äkthet, som är mer anpassade till en kvalitativ ansats än begreppen reliabilitet och validitet (Bryman, 2011:351ff). Den kvalitativa ansatsen är präglad av en tro på flera sociala verkligheter och är således inte förenlig med begreppen validitet och reliabilitet, som snarare handlar om att det finns ett absolut svar (Bryman, 2011:354). Begreppet tillförlitlighet handlar om flera kriterier: studiens trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet samt konfirmitet (Bryman, 2011:354). Svensson och Ahrne (2011:27) menar att transparens, triangulering och återkoppling till fältet är olika vägar till trovärdighet. Min studie är trovärdig på så sätt att den är transparent: insamling av data, analys och urval beskrivs tydligt här ovan. Överförbarhet handlar om huruvida resultatet av en studie är överförbart till en annan miljö eller en större population som liknar den man undersökt (Svensson & Ahrne, 2011:28f; Bryman, 2011:355). I analysavsnittet och i slutdiskussionen jämförs denna studies resultat med andra studier för att visa studiens överförbarhet. Analysavsnittet präglas av täta beskrivningar genom att citat noggrant redovisas, förklaras och analyseras, i enlighet med vad Bryman (2011:355) diskuterar. Kriteriet pålitlighet handlar om att studien ska innehålla alla delar av forskningsprocessen och att dessa tydligt ska redogöras för. Då denna studies tillvägagångssätt och resultat är transparent kan läsaren själv följa och värdera forskningsprocessen, vilket också ökar studiens pålitlighet (Bryman, 2011:355). Det sista kriteriet handlar om möjlighet att konfirmera studien. Detta innebär att forskaren fastställer att denne inte låtit värderingar eller teori påverka undersökningen (Bryman, 2011:355). Med hjälp av studiens transparens framkommer att jag som forskare inte påverkar mina resultat medvetet. Detta kommer även diskuteras i slutdiskussionen.

Äkthetskriteriet består likaså av flera delkriterier: rättvis bild, ontologisk autencitet, pedagogisk autencitet, katalytisk autencitet samt taktisk autencitet (Bryman, 2011:356f). I denna studie är kriteriet om rättvis bild mest relevant för studiens äkthet. Genom direkta citat och utförliga beskrivningar strävar studien efter att ge en så rättvis bild av hur det goda

föräldraskapet konstrueras på familjeforumet. Övriga kriterier handlar om hur studien har påverkat deltagarna positivt. Eftersom jag i min studie inte använder mig av deltagare på samma sätt som i exempelvis en intervjustudie kan jag inte föra ett direkt resonemang kring de frågor som finns gällande övriga delkriterier. Jag kan dock föra ett mer allmänt resonemang om min studies effekt och betydelse, varpå min studie bidrar till att socionomer och föräldrar får en tydligare bild av hur uppfattningen om det goda föräldraskapet konstrueras. På så sätt blir läsaren också mer medveten om sina egna normer och föreställningar.

4.6 Forskningsetiska överväganden

Samtidigt som det finns ett krav på att forskning bör och ska bedrivas, finns det ett individskydds krav som innebär att individen ska skyddas mot att forskningen blir alltför privat eller att individen far illa (Vetenskapsrådet, u.å.:5). När det gäller etiska överväganden ställs dessa två krav i relation till varandra. Individskydds kravet är särskilt starkt när det gäller känsliga områden som psykisk och fysisk ohälsa samt religion (Svedmark, 2012:109). Vetenskapsrådet (u.å.:6) presenterar fyra forskningsetiska krav angående individskyddet i samhällsvetenskaplig forskning: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. De två första kraven brukar förenas i kravet på informerat samtycke (Kalman & Lövgren, 2012:13). Vad gäller internetforskning kan det uppstå flertalet etiska frågeställningar, särskilt vad gäller informerat samtycke (Bryman, 2011:608; Frostling-Henningsson, 2017:117f; Kozinets, 2011:190f; Svedmark, 2012:101, 104). Ju mer offentlig en hemsida är, desto lägre krav ställs på informerat samtycke och konfidentialitet (Bryman, 2011:610). Om forumanvändarna är anonyma i studien kan material från offentliga hemsidor användas utan samtycke. Detta står dock inte oemotsagt och andra menar att även om hemsidan är offentlig kan användarna uppfatta sina meddelanden som privata (Bryman, 2011:611). Association of Internet Researchers, AoIR, arbetar med att kontinuerligt arbeta fram riktlinjer för internetforskning och uppmanar forskaren att ställa diverse etiska frågor till sin studie. Huruvida respondenten ses som ett subjekt eller som en författare till offentliga texter påverkar kravet på informerat samtycke: när respondenten ses som ett subjekt ställs högre krav på samtycke jämfört med om respondenten ses som en författare till en publik text (Ess & AoIR, 2002:7; Berg, 2015:126). Kozinets (2011:206) citerar det federala amerikanska regelverket för forskning som har stadgat att kravet på informerat samtycke kan undantas om forskningen utgör en minimal risk för skada. I en svensk kontext finns det inga motsvarande riktlinjer, vilket innebär att forskaren själv måste göra en reflekterad och kvalificerad

bedömning av balansen mellan individsskyddskravet och forskningskravet (Frostling-Henningsson, 2017:116). Det internetforum där jag samlat in data är öppet. Jag har inte fått ett informerat samtycke från respondenterna eftersom jag bedömer att min forskning utgör en minimal risk för skada samt då respondenterna ses som författare till en publik text. Jag har varit noggrann med att minimera dessa risker genom att skydda respondenternas anonymitet. Alla citat är omskrivna på ett empirinära sätt: ord som inte är bärande för analysen har bytts ut mot synonymer och ordföljden har ändrats för att citaten inte ska gå att spåra tillbaka till den verkliga trådstartaren. Användarnamn är borttagna liksom personliga detaljer. Detta kallas för maximal maskering, vilken syftar att ge deltagarna maximal säkerhet (Kozinets, 2011:210f). Motsatsen är att låta användarna vara omaskerade och då återges användarnamn och citat ordagrant. Eftersom forumet är så pass offentligt, anonymiteten både på forumet och i min studie är så pass hög samt då ämnet som beforskas är inte av känslig karaktär överväger min studies betoning på konfidentialitet det faktum att jag inte har ett informerat samtycke från mina respondenter. Vad gäller nyttjandekravet används insamlad data endast till detta forskningsändamål.

5. Resultat och analys

I följande avsnitt presenterar jag empiriska resultat och analys integrerat. Analysen är indelad i två övergripande teman: konstruktioner av den goda förälderns karaktärsdrag samt debatter och positioner på forumet. Varje tema har delats in i tre underkategorier som kommer att presenteras och analyseras. För att tydliggöra vissa analytiska resonemang har jag valt att använda mig av utdrag från föräldrarnas inlägg.

5.1 Konstruktioner av den goda förälderns karaktärsdrag

Av mitt material går det att urskilja tre huvudsakliga karaktärsdrag för den goda föräldern: *engagemang*, *ängslighet* och *kunskapssökande*. I dessa karaktärsdrag går det att urskilja olika delar av identitetsarbete, expertkunskap samt föräldradeterminism. Föräldrarnas engagemang är nära knutet till deras egna identitet, medan ängsligheten och kunskapssökandet präglas av såväl sökande efter kunskap som tanken att barnets välmående avgörs av föräldrarnas handlingar.

5.1.1 Engagemang

Engagemang är ett återkommande karaktärsdrag i materialet. Föräldrarna engagerar sig i sina barn på olika sätt. De ger uttryck för att engagemanget bör anpassas efter barnets intressen, personlighet och behov. I en tråd med titeln ”På vilket sätt är era barn perfekta? Och har du som förälder medverkat till detta?” beskriver en användare sin uppfostringsmetod såhär:

Ända sedan hon var nyfödd har vi pratat mycket med henne. Vi har förklarat vad vi har gjort och varför vi gjort på ett visst sätt. Vi har följt hennes intressen: när hon ville lära sig bokstäver så övade vi på det, när hon ville lära sig veckodagarna så övade vi på det (innan hon var 3 år kunde hon hur almanackan fungerar), när hon var intresserad av rymden läste vi böcker om detta, likaså när hon var intresserad av kroppen läste vi om detta. Vi har alltså lyssnat in vad barnet gillar och sysslat med det.

Föräldern beskriver tydligt hur barnets behov sätts i fokus och hur föräldrarna anpassar sitt föräldraskap efter detta, i enlighet med tanken om intensivt föräldraskap (Faircloth, 2014a:26f). Föräldern beskriver sitt barn med ett eget tyckande, varpå föräldern är följsam och lyhörd för barnets intressen och ger barnet redskap för att ytterligare utveckla dessa. Detta kan förstås som ett uttryck för den förändrade synen på barn då barnet ses som en autonom individ (se Sandin, 2003). Andra föräldrar i tråden pekar på samma sak: de ser sina barn för de individer de är och ger dem redskap för att utvecklas.

Vårt mellersta barn är lite osäkert. Han kan tramsa, men vi kämpar med det och han blir bättre. Vårt yngsta barn har varit vildast så där har vi fått hålla lite mer i tyglarna. Vårt äldsta är feg och försiktig, men vi jobbar aktivt på att hon ska våga och utmana.

Vår dotter har alltid varit rädd, orolig och nervös. Vi har stöttat henne till att bli mer självsäker och självständig och det är jag mest stolt över. Det hon är rädd för har vi utsatt henne för i lagom mängd, för att hon ska våga mer och mer. Idag kan hon skapa relationer med såväl barn och vuxna. Och hon vågar prova nya saker. Hon är så modig och jag är superstolt!

Föräldrarna pratar mycket om hur en del av föräldraskapet är att vägleda barnen genom barndomen ut i vuxenlivet. I ovannämnda utdrag beskrivs även idealen för det lyckade vuxna barnet: självständig, självsäker och relationsskapande. Samtidigt beskriver föräldrarna ovan deras ansvar att skydda barnet från risker och se till att det utvecklas gynnsamt. Titeln på tråden såväl som dess innehåll avspeglar den kulturella logik som finns kring det intensiva

föräldraskapet: föräldrarna ses som enhälligt ansvariga för barnens åstadkommanden (Faircloth, 2014a:31). Bergman, Eriksson och Klinth (2011) menar att denna tanke är utbredd bland svenska föräldrar, något föräldrarna i mitt material bekräftar då de är eniga om deras egen avgörande betydelse för barnets utveckling. En användare på forumet beskriver receptet för hur en förälder lyckas att uppfostra goda barn:

Det handlar om att på ett bra sätt kombinera barnets individuella personlighet med förälderns lyhördhet och förmåga att fostra ett barn.

Även i detta uttalande återspeglas tanken om barncentrering: det är föräldern som ska anpassa sig efter sitt barn, vilket är en del i det intensiva föräldraskapet (se Hays, 1996:8). Föräldern ovan betonar också förälderns lyhördhet, något flertalet andra studier har pekat på att föräldrar och professionella tycker är viktigt (se Eve, Byrne & Gagliardi, 2014; Jacukowicz, Potocka & Merez-Kot, 2016; Yap et al., 2015). Föräldrarna engagerar sig även i barnens fritidsaktiviteter och skolgång. I en diskussion kring huruvida barnen hjälper till med hushållsarbetet hemma eller inte resonerar en förälder såhär:

Det viktigaste för oss är att barnen sköter skolan och att de efter skolan engagerar sig i sina fritidsaktiviteter (piano, innebandy och agility). Ovanpå detta måste de ju ha utrymme att träffa sina vänner. Skolan är idag mycket krävande (barnen går i högstadiet) och tar mycket tid för dem. Mina barn ska därför inte behöva lägga för mycket tid på att hjälpa till hemma.

Föräldrarna är oense när det gäller hushållsarbete, vissa menar att barn behöver lära sig detta för att bli välfungerande vuxna, medan andra menar att det är viktigare för barnen att engagera sig i skolan och fritidsaktiviteter. Föräldrarna diskuterar engagerat privata delar av familjelivet utifrån hur dessa aktiviteter påverkar deras barn i framtiden. Huruvida barnet deltar i hushållsarbetet eller inte och huruvida detta påverkar barnet i framtiden har troligtvis setts som oviktigt eller ointressant tidigare (se Lee, Macvarish & Bristow, 2010), men diskuteras nu livligt bland föräldrarna i mitt material. I mitt material ser föräldrarna en motsättning mellan hushållsarbete och fritidsaktiviteter, något som inte undersökts tidigare. Tidigare studier har endast undersökt hur föräldrar betonar vikten av att barnen engagerar sig i fritidsaktiviteter (se Lareau, 2003). Ovanstående citat kan även hänvisas till den del av det intensiva föräldraskapet som handlar om identitetsarbete. Föräldern uttrycker att det är viktigt

för föräldrarna att barnet både sköter skolan och engagerar sig i fritidsaktiviteter. Detta skulle kunna vara ett sätt på vilket föräldern skapar sin egen identitet som är sammankopplad med det intensiva föräldraskapet: ”vi är sådana föräldrar som tycker att skolan och fritidsaktiviteter är viktigt”. En annan förälder beskriver sitt barns fritidsaktiviteter såhär:

Vi vill att vår son ägnar sig åt någon sport 3 gånger i veckan och utöver detta är utomhus och leker någon timme varje dag. Vi förväntar oss också att han varvar ner ett tag innan det är dags att sova och att han då lägger undan skärmar (mobil, tv) och inte leker stökiga lekar, och att han lägger sig i rimlig tid.

Även detta kan förstås som ett uttryck för identitetsarbete: ”vi är sportiga föräldrar som också tycker det är viktigt att kunna slappna av”. Det framgår tydligt i citaten vad föräldrarna vill och att de engagerar sig i sina barn: men vad händer med barncentreringen och vad vill barnet själv? Detta pekar på att barnet inte ses som en autonom individ på så sätt som Sandin (2003) menar, utan när det gäller fritidsaktiviteter är det föräldrarna som bestämmer. Den intensiva föräldern som normativ utgångspunkt ska vara både engagerad och barncentrerad (se Hays, 1996:8), men kanske finns det en inneboende motsättning i engagemanget och barncentreringen då engagemanget många gånger går att härleda till föräldrarnas egna intressen och inte till barnets. Något som varken föräldrarna eller tidigare studier tar upp är vad som händer när barnets intressen inte stämmer överens med föräldrarnas eller om dessa är olämpliga på något sätt. Även i ett sådant fall kan vi tänka oss att engagemanget och barncentreringen på olika sätt hamnar i konflikt.

5.1.2 Ängslighet

Föräldrarnas betydelse och enhälliga ansvar för barnets utveckling understryks ofta i trådarna, vilket innebär att ett misstag kan leda till förödande konsekvenser. Detta gör föräldrarna oroliga, och av mitt material går det att urskilja en ängslighet hos de trådstartande föräldrarna som ber om råd. En förälder döper tråden till ”gjorde jag rätt eller fel?” och frågar följande:

Min 10-åriga son har troligtvis mild autism. Han önskade sig endast en leksak i julklapp som kostade 500 kr, vilket är helt galet dyrt enligt mig, men eftersom han bara ville ha den köpte jag den till honom. På annandagen hade han tappat bort leksaken, vilket inte förvånade mig. Han fick även 1000 kr av sin mormor och morfar i julklapp och idag berättade han att han ville använda pengarna för att köpa en likadan leksak, fast för 600

kr. Hälften av julklappspengarna har han gått med på att spara och därför sa jag nej, men egentligen sa jag nej för att jag inte vill att han ska kasta bort 600 kr till på skräp. [...] Vi bestämde att han får vänta med att köpa leksaken. Nu börjar jag känna att jag har gjort fel.

De svarande föräldrarna tycker att föräldern ovan gjort rätt. I sina resonemang hänvisar föräldrarna till att barn i den åldern är impulsstyrda samt saknar konsekvenstänk och förståelse för pengars värde. Avsaknad av konsekvenstänk och att vara impulsstyrd kan ses som faktorer som utsätter barnet för risk. Eftersom forskning pekar på att samtida barn anses vara mycket sårbara för risker (se Faircloth, 2014a; Hartas, 2014; Prout, 2000) kan vi tänka oss att det blir viktigt för föräldern att skydda barnet från dessa risker vilket också förklarar föräldrarnas oro. Detta resonemang bekräftas även av en användare som uttryckligen menar att föräldern, genom att vägra sonen att köpa en ny leksak, skyddat honom från ett dåligt beslut. En annan trådstartande förälder oroar sig för sin son:

Snart bryter jag ihop! Min son är 13 månader och har varit, vilket jag förstår nu, en glad, lätthanterlig ängel!! Detta var han tills han fyllde ett år!! Nu är han som förbytt, han är arg, skriker, kastar saker och lägger sig på marken och gråter om han inte får sin vilja igenom (Jag trodde inte att han kunde gråta eller skrika) .. vad händer?? [...] Tar man upp honom ur sängen blir han arg, men om man lägger ner honom igen så blir han också arg! Han är arg och sur jämt! Han har alltid varit så glad och enkel att ha och göra med... han har alltid varit självständig och lekt själv medan man städar eller annat, men nu får jag inte gå ut ur rummet och jag får inte va kvar i rummet heller!! Jag kanske överdriver lite i stunden men jag är förstörd och vet inte vad jag ska ta mig till! Vad händer? Hur gör man? Ledsen förstagångsmamma!!

Mamman beskriver hur barnet har förändrats och hur hon försökt hantera hans ilska. Citatet präglas av ängslighet och liksom den förra föräldern söker denna råd från andra föräldrar. En förälder svarar att deras barn varit likadant och då berodde det på att det var tänder på gång. En annan förälder hänvisar till att barnet genomgår ett slags utvecklingsprång i denna åldern och att det blir bättre när barnet blir äldre. Flertalet föräldrar berättar om sina egna barn och deras bekymmer, vilka påminner om trådstartarens, och menar att det är en fas för barnet som kommer att gå över. Genom att dela med sig av sina egna erfarenheter stillar de trådstartarens ängslighet, i likhet med mammorna i Gatrells (2011) studie. Med detta kan vi förstå ovanstående exempel som ett uttryck för hur föräldrar berättar om sina egna lyckade bedrifter

för att hjälpa andra att hantera sina barn (se Lee, 2014b). En annan trådstartande förälder berättar om sin sexåriga son:

Han har till och med hotat oss med en kökskniv [...] Jag VET att vi inte kan skylla på min son, det inte är inte hans fel alls, och jag tror att vi som föräldrar gjort det bästa vi kunnat med de verktyg vi har. Vad är det som hänt och varför blir det inte bättre? Jag kan se anledningar och situationer som kan orsaka beteendet, men oavsett vad vi gör hjälper det inte honom att hantera det. Visst är det tufft att vara 6 år, börja skolan och bli storebror. Hans födelsedag är sent på året, så han är yngre än alla andra på skolan, något som märks speciellt emotionellt. Men, det har hållit på så himla länge nu, i två år, och det blir bara värre känns det som. Inget vi gör räcker till. Finns det någon där ute som upplever samma med sitt skolbarn?

Föräldern berättar hur de har försökt att hjälpa sitt barn, med ”de verktyg” som de har.

Uttalandet kan tolkas som att föräldern ser sin föräldraförmåga som en färdighet (se Hays, 1996:39), vilken inte räcker till. Föräldern får ett svar som innehåller en uppmuntran att söka hjälp hos barn- och ungdomspsykiatrien. Även andra föräldrar som berättar om barn som slåss hänvisas att söka hjälp hos barn- och ungdomspsykiatrien eller hos socialförvaltningen.

Föräldrarna hänvisar varandra till välfärdsstaten när den egna föräldraförmågan inte räcker till, vilket kan ses som ett uttryck för hur tanken om välfärdsstaten som ytterst ansvarig för befolkningen är befast bland föräldrarna (se Bergman, Eriksson & Klinth, 2011; Wissö, 2012). Detta tyder även på att det finns en gräns för föräldraskapet. När barnet börjar slåss rör det sig utom de färdigheter som föräldrarna har förvärvat och där den egna föräldraförmågan och engagemanget inte räcker till får välfärdsstaten rycka in. Alstam (2016) finner i sin studie konstruktionen av den goda föräldern som oberoende av välfärdsstaten. Av mitt material framgår inte vilken attityd föräldrarna har till välfärdsstaten och det går således inte att dra någon liknande slutsats. Vad som dock är klart är att föräldrarna råder varandra att uppsöka välfärdsstaten som en sista utväg, när det egna föräldraskapet eller övrig kunskap inte räcker till.

5.1.3 Kunskapssökande

Ett karaktärsdrag som kännetecknar konstruktionen av den goda föräldern är att den är kunskapssökande. Resonemang om barnuppfostran hänvisas vanligen till forskning i trådarna:

Enligt barnpsykologi så fungerar belöning för rätt beteende mycket bättre än bestraffning (detta gäller även vuxna faktiskt)

Barn har inte vuxnas hjärnor.

Den sistnämnda föräldern hänvisar inte till forskning, men på forumet finns det en slags outtalad sanning att barn har sämre impuls kontroll, konsekvenstänk och hjärnkapacitet. Detta framgår särskilt tydligt när två olika trådstartare får svar då de ber om råd gällande sina 2,5-åriga söner som har blivit allt mer aggressiva och utåtagerande:

Men herregud. Läs på om två- och treåringar! Ert barn är ingen liten robot! Förlåt, jag kanske låter elak men i den åldern är första omgången som barnet utvecklar sin egen vilja [...]

Men snälla. Impulsstörd!?! Du måste läsa på om barn och barns utveckling. Du verkar sakna grundläggande kunskaper om barn. Stackars barn med en sån förälder! Det är inte ditt barn som har brister, det är du. Upprörande!

Föräldrarna förväntas ha en grundläggande kunskapsnivå om barns utveckling. Först när denna kunskap saknas och sanktioner från övriga användare uppstår framgår det att det föreligger förväntningar på att föräldrarna är pålästa och kunskapssökande. Detta kan förstås som ett uttryck för hur barndomen har vetenskapliggjorts och professionaliserats (se Kristjánsson, 2001). Det faktum att föräldrarna överhuvudtaget vistas på forumet tyder på kunskapssökning: de vill aktivt ta del av andras erfarenheter, dela med sig av sina egna och lära sig mer. Nedan följer ett svar en förälder fick när denne efterfrågade hjälp att hantera sin 2,5-åring som slåss:

Det är verkligen svårt. Jag har en son på snart 3 år som knuffas, speciellt på barn som är mindre än honom [...] Vi har också varit emot bestraffningar, men i det långa loppet har det funkad bäst. Sen finns det ju olika nivåer på bestraffning och konsekvens. Hemma (inomhus) gör vi såhär: vi pratar inte så mycket i den specifika situationen utan säger till exempel ”du slog Jakob” och sen går jag undan med sonen till vårt lekrum där jag igen säger vad Peter gjort, ”Du knuffade Jakob nu får du vara här tills du vill leka med oss” sen går jag ut”. Peter kommer ut när han vill, ibland kommer han direkt,

ibland börjar han att leka med något annat. När han sedan kommer tillbaka säger jag glatt ”vad roligt att du vill leka med oss” [...]

Föräldern hänvisar sin expertis till egna erfarenheter av sitt barn som också slåss. En annan förälder som svarar den trådstartande hänvisar istället sitt uttalande till forskning om barns utveckling. De svarande föräldrarna kan ses som självutnämnda föräldraexperter (se Gatrell, 2011; Lee, 2014b:64). Föräldraforumet kan ur ett större perspektiv ses som ett fält där självutnämnda föräldraexperter kan svara på andra föräldrars frågor. Den förälder som i en tråd är hjälpsökande kan i nästa tråd vara expert: något som tyder på hur föräldraskapet ses som ett set av färdigheter som går att tränas upp, där somliga föräldrar är bättre på vissa färdigheter än andra (se Hays, 1996:39). En annan förälder pekar på dubbelheten i konstruktionen av den goda föräldern som kunskapsökande. Samtidigt som föräldern framställer sig som expert måste denne också förhålla sig till andra experter:

Jag får ofta höra att mina barn är helt fantastiska. När folk frågar mig vad jag har gjort för att få så fina barn brukar jag på skämt säga att barn föds alla fantastiska och ännu har jag inte lyckats förstöra dem. Detta ger många föräldrar ångest, åtminstone tills de inser att jag skojar med dem. Jag står nära mina barn. På långt håll kan jag genast se deras sinnesstämning och handla därefter. Jag känner mina barn innerligt. Jag har läst mycket och frågar ofta vänner och bekanta om råd, tips och tankar. [...]

Detta visar på hur komplext det intensiva föräldraskapet ter sig i det verkliga livet. Faircloth (2014a:31) menar att det finns olika sätt att utöva det intensiva föräldraskapet, men att dess kännetecken är intensitet och expertstyrning. Föräldrarna som egenutnämnda experter som ger varandra råd kan även ses som en del i hur föräldrarna styr sig själva (och andra) till att bli goda föräldrar (se Rose, 1995; Wissö, 2012). Frågan är dock hur man som förälder ska förhålla sig till all information om ”rätt” uppfostringssätt. Kanske kan detta förklara varför föräldrarna faktiskt vänder sig till varandra för att få höra hur andra föräldrar tillämpat diverse expertråd. Genom att ta in såväl genuina experter som ”praktiska”-experter får föräldrarna tillräckligt med kött på benen för att utöva sitt föräldraskap.

5.2 Debatter och positioner på forumet

På forumet förekommer flertalet diskussioner där föräldrar positionerar sitt föräldraskap utifrån deras åsikt om vad som utgör ett gott föräldraskap. Jag har nedan valt att analysera de

debatter som varit mest förekommande av mitt material. Första debatten handlar kring huruvida man som förälder ska använda sig av straff eller konsekvens. Därefter kommer jag att analysera frågan om barns självständighet och ansvar. Slutligen diskuteras huruvida föräldraskapet går i arv.

5.2.1 Straff eller konsekvens?

Ett ämne som ofta diskuteras är skillnaden mellan straff och konsekvens. En användare beskriver skillnaden såhär:

Det är ingen konsekvens att ge mobil- och skateboardförbud, det är ett straff. Konsekvenser är sånt som händer efter en handling, exempelvis om barnet bränner sig när han leker med tändare hade det varit en konsekvens. Straff är något som vuxna hittar på för att straffa och skrämja barnet till lydnad.

Istället för att straffa barnet anser föräldrarna att man bör prata med barnet. Då förstår barnet att det har gjort fel. Av trådarna växer dock en mer komplex och nyanserad bild fram av skillnaden mellan straff och konsekvens. En förälder ställer sig frågan:

Men är inte konsekvens detsamma som straff??

Frågan är relevant och skillnaden är inte självklar. Nedan har användarna getts nummer för att de ska kunna urskiljas i diskussionen:

1. Det måste väl också betraktas som straff att ta bort pennorna?
2. Nej jag tycker det är en konsekvens. Ansvar under frihet betyder att man tar bort delar av friheten om man inte klarar av ansvaret. Det är ganska viktigt med ömsesidig respekt.
3. Barnen ser det säkert som ett straff, medan jag ser det som en konsekvens. Om barnet inte klarar av att använda pennorna får man ta bort dom, tills nästa gång barnet vill rita och då ska vi rita på papper. Vi tar ju inte undan pennorna och så får det aldrig tillbaka dom.

1. Räknas det som en konsekvens att man inte får titta på tv om man har brutit mot någon regel som man kommit överens om?

3. Konsekvens är en naturlig följd av en handling, medan straff inte har något med ”brottet” att göra. En naturlig konsekvens är att ta bort pennorna när barnet ritar på väggen. Ett straff är att sätta barnet i time-out. Och det du nämner är straff. Vad har tv-tittande att göra med det man har kommit överens om?

Vad som egentligen är straff och vad som är konsekvens är således svårt att ge svar på. Troligtvis skiljer sig uppfattningen åt, vilket utdraget tyder på när vi se hur användare 1 menar att det är ett straff att ta bort pennorna, medan användare 2 menar att det är en konsekvens. Det går dock att urskilja en viss enighet kring att straff är dåligt för barn, oavsett innebörd av begreppet. Straff anses troligtvis vara ännu mer olämpligt i en tid där barnet ses som sårbart och utsatt för risker (se Faircloth, 2014a; Hartas, 2014). Föräldrarnas ansvar är att skydda barnet och hålla det i säkerhet för att det ska utvecklas gynnsamt, inte att utsätta det för ännu mer risker (se Jenson, 2008). Diskussionen om straff och konsekvens går att härleda till diskussioner om barnaga, vilket majoriteten av föräldrarna menar är fel. Användaren Helenavovven (vars användarnamn är påhittat för anonymisering) nyanserar diskussionen:

Vi är alla olika och alla är skapta på olika sätt. Jag kunde förtjäna en örfil av min mamma ibland. Men att gå från en dask i rumpan på ett blöjbarn (vilket inte gör ont på dem, det är bara smällen som låter så de skräms) till att bli ”misshandlad”.. Jag skulle aldrig utsätta mina barn för den typen av stryk jag fick av min pappa.. men jag tycker inte det är fel med en dask i rumpan, för det är inte misshandel. Förstår du skillnaden?
[...]

Andra föräldrar nyanserar diskussionen ytterligare:

[...] Jag kommer inte att slå mina barn, men som Helenavovven så tycker jag inte det är fel att daska till ett större barn. Inte daska så det gör ont, utan som en varning. Att därifrån gå till regelrätt stryk är ett stort kliv.

[...] Helenavovven, jag är helt på din linje.. jag vet exakt hur du menar.. ta bara mitt sattyg som jag skrev om tidigare. Den dasken jag fick av mamma på rumpan.. den sved, men den var fan så BEFOGAD också.. om mitt barn hade bettet sig sådär så hade nog

fan jag gett dom en dask i rumpan också.. som vuxen har jag inte tagit skada av dasken mamma gav mig. Den var förtjänad. Om man gör ”daskar” till en vana så är man dock illa ute.. som förälder behöver man ta sitt ansvar och se till att bara ge ”dask” då barnen gör värre hyss.

Frågan är om de föräldrar som förespråkar barnaga följer eller tar avstånd från tanken om det intensiva föräldraskapet. På ett sätt går deras barnuppfostran i linje med det intensiva föräldraskapet: de är engagerade, kunskapssökande och ser sig som enhälligt ansvariga för barnens framtid. Samtidigt är majoriteten av föräldrarna ense om att fysisk bestraffning är dåligt. Det går även att fråga huruvida en barnuppfostran som innehåller inslag av daskar är barncentrerad: sätts barnens behov framför förälderns när föräldern väljer att slå sitt barn? Och om föräldrarna hävdar att deras barnuppfostran är barncentrerad: är den här typen av barnuppfostran en del av den normativa standard som det intensiva föräldraskapet bygger på? Detta visar på begränsningar vad gäller teorin om intensivt föräldraskap: den innehåller flera typer av intensivt föräldraskap och lyckas inte förklara skillnaden mellan dessa, något Hays (1996:12) också påpekar. Föräldrarna konstruerar en bild av den goda föräldern som pratar med sitt barn och ger konsekvenser, medan den dåliga föräldern slår sitt barn. Vandenbeld Giles (2012) menar att tanken om intensivt föräldraskap som normativ utgångspunkt skapar en distinktion mellan goda (intensiva) och dåliga (icke-intensiva) föräldrar, men av mitt material kan vi se hur det intensiva föräldraskapet kan utövas på ett sätt som ändå inte anses vara gott. Bara för att ett föräldraskap tolkas som intensivt betyder det inte att detta per automatik anses vara gott eller önskvärt. Detta nyanserar tanken om det intensiva föräldraskapet som önskvärd föräldrastil.

5.2.2 Barns självständighet och ansvar

Flertalet trådar handlar om regler och rutiner för barn. En trådstartande förälder frågar om övriga föräldrar tränar sina barn på att ha tråkigt. Vissa av de svarande föräldrarna uppger att de har gjort detta, vilket gjort barnen hänsynstagande. En förälder svarar med att en internetforskare hävdar att barn mår dåligt av att ha tråkigt. Samtidigt hänvisar en annan förälder till en annan expert som menar att det visst är bra att låta barnet ha tråkigt. När experterna ger motsatta råd: vem ska föräldrarna lyssna på? Bäck-Wiklund (2014) menar att det moderna föräldraskapet präglas av osäkerhet och en mängd information om vilket föräldraskap som är det bästa. En förälder skriver såhär:

[...] Jag håller igång min egen kreativitet med barnen genom att bland annat pyssla och ser hur kreativiteten smittar av sig på barnen. Så när barnen mot all förmodan gnäller om att de har tråkigt svarar jag bara att de får hitta på något själva och att biblioteket, lekrummet, garaget och ytterdörren är öppet. Jag har begränsat skrämtdagen med förklaringen att även hjärnan behöver variation [...] Tiden går rätt fort när man fantiserar tillsammans.

Föräldern hänvisar till sin egen kreativitet som källa till barnens kreativitet och kanske kan det vara en del i föräldrarnas identitetsarbete att vara en ”kreativ förälder”. Frågan är om inte identitetsarbetet och valet av tillförlitlig expertkunskap påverkar varandra ömsesidigt: en förälder som ser sig själv som kreativ tenderar troligtvis att förlita sig på expertkunskap som bekräftar vikten av detta för att barnet ska utvecklas gott (se Faircloth, 2014a:28, 47). Med tanke på att föräldraskapet ofta anses vara självuppfyllande (se Hansen, 2012, Kenrick et al., 2010; Lyubomirsky & Boehm, 2010; Sousa e Silva & Carneiro, 2014) kan vi tänka oss att den egna identiteten har stor påverkan när det gäller att aktivt reflektera över och välja vilken typ av förälder man vill vara. Detta går även att relatera till Lareaus (2003) studie, där klasstillhörighet påverkar föräldrastilen (se även Andenæs, 2005; Gottzén, 2009; Kiernan & Huerta, 2008; Widding, 2015). Troligtvis påverkar faktorer som klass, kön och etnicitet också föräldrarna i mitt material och vilken föräldrastil de väljer, men detta är inget som uttrycks explicit av föräldrarna. I en annan tråd diskuteras huruvida barn får springa inomhus:

Är ni knäppa? Det är klart att barnen måste få lov att leka inomhus, och då även springa?? Jag är uppväxt i villa och har nu barn i villa. Jag har bott som barnlös i lägenhet med barn ovanför mig. Visst lät det ibland, men jag skulle aldrig klaga på barn som leker?!

Det är naturligt att bajsa också, men det betyder inte att det är okej att göra det så att det stör grannarna. Bor man i en lägenhet så får man lära sig att visa hänsyn och inte störa sina grannar. Det är inget onaturligt alls.

Med hjälp av begreppet identitetsarbete kan föräldrarnas uttalande förstås som en positionering av deras identitet och föräldraroll (se Faircloth, 2014a:47). Den nedersta föräldern använder sig av sarkasm och hänvisar till att det är naturligt att bajsa, men det betyder inte att det är ok att göra det på ett störande sätt. Även detta kan hänvisas till föräldrarnas identitetsarbete där föräldern har valt en viss föräldrastil och får ett ökande

engagemang mot den valda föräldrastilen (Faircloth, 2014b:158). Kanske kan också engagemanget mot en vald föräldrastil skapa tydligt avstånd till andra föräldrastilar, vilket tyder på att det intensiva föräldraskapet präglas av engagemang inte bara mot barnet utan också mot den valda föräldrastilen. Diskussionen huruvida det är okej att låta barn springa inomhus kan slutligen återknytas till detta avsnitts rubrik: barns självständighet och ansvar. Ska barnen få springa fritt och leka eller behöver vi vuxna sätta upp gränser för att de inte ska skada sig eller störa någon annan? Återigen är det föräldrarnas ansvar att se till att barnet växer upp till en önskvärd individ, men vägen dit är inte självklar och kanske tyder detta på att såväl barn som föräldrar är olika individer. Detta är i sin tur ytterligare ett tecken på hur komplex tanken om det intensiva föräldraskapet är i praktiken.

5.2.3 Att ärva sitt föräldraskap

När föräldrarna berättar om sitt föräldraskap kommer ofta deras egna föräldrar på tal. Huruvida ens föräldrastil är ärvd från föräldrarna diskuteras särskilt i tråden om barnaga. Många av de föräldrar som har fått smisk av sina föräldrar menar att de aldrig skulle göra likadant mot sina barn. Detta kan visa på hur den nutida generationens föräldrar tar avstånd från tidigare generationers föräldrar (se Bristow, 2014:104). Istället vänder sig föräldrarna till andra källor och experter för att få hjälp i föräldraskapet, bland annat genom att vara aktiva på internetforumet. Ett antal föräldrar berättar om hur smisk som barn påverkat deras föräldraskap idag:

Jag fick smisk. Inte som straff eller hot, men fysiskt våld förekom ibland. Jag är idag 35 och det sitter som en reflex i ryggmärgen att slå när mina barn gör mig galen.. ☹ Detta är något jag jobbar intensivt med och har gjort i mer än tio år.

[...] Jag fick mycket stryk när jag var barn... jag är livrädd för att jag ska råka slå mina kommande barn ☹ att det här ska komma fram som en "ärvd" grej...

[...] Säger som du, att man verkligen får jobba med sig själv nu, eftersom det sitter i ryggmärgen. Jag hoppas och ska se till att mina föräldrars idioti inte går ut över min dotter.

Föräldrarna pratar om hur instinkten att slå följt med från deras egen barndom. De tre ovanstående utdragen går att relatera till föräldradeterminism (se Lee, 2014a:2). Nu när

barnen är vuxna och själva föräldrar kan de reflektera över hur deras egna föräldrar påverkat deras föräldraskap. Huruvida de egna föräldrarna har påverkat deras liv i övrigt framkommer inte. Detta indikerar på att det visst kan vara som så att tanken om föräldradeterminism är sann och att föräldrarna är ansvariga för sina barns framtida liv: och här ser vi det i "efterhand" när barnen själva är vuxna. Av trådarna framkommer dock att det inte är så enkelt som att säga att föräldrar har en avgörande påverkan på sina barns kommande föräldraskap. Nedan berättar två stycken föräldrar om hur deras egna föräldrar tog avstånd från våldet:

Jag fick aldrig stryk, fastän mina föräldrar fick mycket stryk som barn. De lyckades bryta mönstret.

Jag har aldrig fått smisk. Min mamma fick smisk när hon var barn och hon lovade att aldrig göra så mot sina egna barn.

Dessa utdrag hävdar snarare ett omvänt resonemang: föräldrarnas handlingar är inte deterministiskt avgörande och det är möjligt att "vända" det rätt som vuxen även om man haft det svårt som liten. Frågan är dock huruvida föräldrarna kan ställas till svars för sina barns framtida liv? Med mitt material kan frågan inte besvaras, men vad som tydligt framkommer är att tanken om föräldradeterminism är paradoxal: samtidigt som föräldrarna vittnar om hur de själva "ärvt" sitt föräldraskap och hur de själva som föräldrar ses som avgörande vad gäller deras egna barns lycka finns verkliga exempel på individer som tagit avstånd från sina föräldrars handlingar för att göra annorlunda. Även de föräldrar som vittnar om en slags "ärvd" reflex att slå sina barn berättar om hur de själva aktivt jobbar för att inte trilla dit: ytterligare ett exempel på att föräldradeterminismen i verkligheten kanske inte är så stark som den teoretiskt verkar. Detta kan också tolkas som att föräldraskapet ses som ett set av färdigheter. Hays (1996:39) menar att detta har gjort att förälderns egna instinkter inte anses vara tillräckliga. Om vi tänker oss att föräldraskap är en färdighet så går det ju att lära sig att bli en god förälder: även om man som barn ärvt "fel instinkter" av sina egna föräldrar. På detta sätt kan tanken om föräldradeterminism utmanas. Om föräldraskapet är en färdighet går den att träna upp och på så sätt är de egna föräldrarnas påverkan inte avgörande för de vuxna barnens föräldraskap. Slutligen diskuterar två föräldrar hur miljön påverkar människan:

[...] Sådär tror jag: de i vårt samhälle som är våldsamma och betar sig illa har själva haft det jobbigt hemma och blivit utsatta för våld. Mina söners papa hade en svår uppväxt... och som vuxen blev han precis lika illa och elak som hans föräldrar. Tyvärr.

Jag har aldrig slagit mina barn. Jag tror på kommunikation och sönerna har högsta betyg.

[...] MAN BLIR SOM MAN UMGÅS OCH UPPFOSTRAS TILL. Då menar jag att om man tar del av eventuellt våld eller andra oroligheter hemma så lär det påverka ens val i livet, framtid och föräldraskap.

Samtidigt som de tre första föräldrarna vittnar om att våld skulle kunna gå i arv menar andra föräldrar att det snarare är miljön som påverkar hur barnet kommer bli som vuxen. Oavsett vad man väljer att tro på kan vi se hur föräldrarna på olika sätt ställs till svars för barnens åstadkommanden: om barnet ärver våldet är det förälderns fel, om barnet lär sig våldet i miljön är det likaså förälderns fel. Sammanfattningsvis är tanken om föräldraderminism en komplex fråga och något föräldrarna i mitt material ständigt tar ställning till. Kanske kan den starka tanken om föräldraderminism förklara varför ideologin om det intensiva föräldraskapet ses som den mest lämpliga föräldrastilen: genom att föräldern är engagerad, uppdaterad med forskning, investerar känslomässigt och finansiellt i sitt barn så banar denne väg för att barnet ska lyckas och minimerar risken för att föräldern ses som skyldig för barnets felaktigheter.

6. Slutdiskussion

Sammanfattningsvis kan vi av analysen urskilja en komplex konstruktion av det goda föräldraskapet. Den goda förälderns karaktärsdrag kännetecknas främst av engagemang, ängslighet och kunskapssökande. Engagemang som karaktärsdrag är nära förbundet med förälderns identitetsarbete och hur föräldraskapet i modern tid blivit alltmer barncentrerat, vilket speglar idealen om det intensiva föräldraskapet. Ängslighet kan ses som ett uttryck för föräldraderminism, medan kunskapssökande är nära sammanbundet med expertkunskap. Den goda föräldern, så som denne konstrueras i materialet, är engagerad i sitt barn, sätter det i fokus, oroar sig för sitt barn, ser sin roll som förälder som otroligt viktig samt tar tydlig ställning till det flöde av expertkunskap som omringar denne. Normer för den goda föräldern skapas av föräldrarna själva. Föräldrarna hänvisar varandra till välfärdsstaten först när den egna kunskapen inte räcker till, vilket visar på att välfärdsstaten med sitt yttersta ansvar för att fostra goda föräldrar ses som en sista utväg. I övrigt styr föräldrarna sig själva mot ett gott föräldraskap. Det är främst i olika debatter på forumet som det går att urskilja hur konstruktionen av den goda föräldern befästs, omförhandlas och utmanas, varpå idealet om

intensivt föräldraskap som normativ utgångspunkt också utmanas. I exempelvis diskussioner om skillnaden mellan straff och konsekvens kan vi se hur det intensiva föräldraskapet i praktiken består av flera olika sorters föräldrastilar. En intensiv föräldrastil utövad av en förälder är nödvändigtvis inte en önskvärd föräldrastil enligt en annan förälder bara för att föräldrastilen kan klassificeras som intensiv, vilket visar på begränsningar med tanken om det intensiva föräldraskapet som en enda normativ utgångspunkt. När föräldrarna beskriver sitt föräldraskap och det ideala föräldraskapet hänvisar de vanligen till kunskap. Föräldrarna använder sig av erfarenhetsbaserad kunskap när de ger råd till andra föräldrar i liknande situationer. De använder sig även av expertkunskap från forskare för att stödja argument om en viss föräldrastil och för att förklara beteendet hos barn i en viss ålder. Expertkunskapen kan vara motsägelsefull och i dessa fall är valet av expertkunskap och förälderns identitetsarbete nära sammanbundet. Den kreativa föräldern hänvisar vanligen till kunskap som hävdar att kreativitet är bra för barn, medan den sportiga föräldern hänvisar till kunskap som menar att rörelse är bra för barn. När föräldrarna vänder sig till varandra på forumet kan detta förstås som att de svarande föräldrarna blir självutnämnda experter. Troligtvis kan en förälder i en tråd vara expert och i en annan tråd vara hjälpsökande. Studiens två analytiska teman ger således svar på de frågeställningar som ställdes inledningsvis.

Studiens resultat och användningsområde måste givetvis diskuteras utifrån undersökningens tillförlitlighet och äkthet. Resultatet har presenterats med en strävan efter transparens och analysen har genomgående återkopplats till tidigare forskning inom fältet för att visa på studiens trovärdighet. Med hjälp av återkoppling till tidigare forskning går det även att se att resultatet är överförbart till andra miljöer och inte endast tillämpligt på internetforum. Det är dock viktigt att påpeka studiens begränsningar. Användarna är avidentifierade, men forskning visar att majoriteten av användarna på familjeforum är kvinnor med sysselsättning som arbetare eller tjänsteman (Lind, 2013). Av mitt material är troligen många användare kvinnor och arbetare eller tjänstemän, men detta går inte att fastställa. De familjebeskrivningar som återges i denna studie är uteslutande heterosexuella, vilket också innebär en begränsning av studiens resultat. Vad gäller studiens konfirmitet är alla resonemang förankrade i teori och tidigare forskning. Studien framstår därmed som tillförlitlig, men med ovanstående begränsningar. Vad gäller studiens äkthet är citaten omskrivna på ett empirinära sätt där ord som inte är bärande för analysen bytts ut mot synonymer för att inlägget inte ska kunna spåras till ursprungsanvändaren. Studien ger en vidare bild av hur konstruktioner av det goda föräldraskapet kan se ut samt hur dessa utmanas, befasts och omförhandlas.

Avslutningsvis några reflektioner om möjliga frågor för vidare forskning. För forskaren som är intresserad av att fördjupa sig i tanken om det intensiva föräldraskapet kan det vara en idé att försöka urskilja flera olika typer av intensivt föräldraskap och undersöka vilka av dessa som anses vara ett ”gott” föräldraskap. Ytterligare en aspekt som inte beforskas i denna studie är konstruktionen av den goda ”plast-föräldern”. Flertalet trådskapare berättar om hur de ingått en relation med en partner som redan har barn och hur föräldraskapet gentemot dessa barn kan skilja sig mot föräldraskapet mot de egna barnen. En studie med fokus på plastföräldern hade troligtvis bidragit med ett bredare perspektiv kring konstruktionen av det goda föräldraskapet i dagens samhälle och hur detta varierar beroende på världsliga faktorer. Vidare forskning kan även undersöka skillnader i klass, kön och etnicitet vad gäller konstruktionen av den goda föräldern på ett internetforum för föräldrar. Det saknas netnografiska studier som undersöker klass, kön och etnicitet i förhållande till det goda föräldraskapet. Ytterligare förslag är att jämföra svenska föräldraforum med föräldraforum i ett annat land för att se om det finns kulturella skillnader vad gäller konstruktionen av det goda föräldraskapet. Slutligen kan det vara intressant att undersöka fenomenet föräldradeterminism ytterligare och jämföra hur föräldrar ser på sitt egna föräldraskaps påverkan på sina barn med hur föräldrarna ser på sina föräldrars påverkan på deras liv.

Referenslista

Ahrne, Göran & Svensson, Peter. (2011). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I Göran, Ahrne & Peter, Svensson (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. (s.10-18) Malmö: Liber.

Alstam, Kristina. (2016). *Parents, Power, Poverty. On choice and responsibility on two parental communities* (Doktorsavhandling, Skriftserien, 2016:4). Göteborg: Göteborgs universitet. Tillgänglig: <http://hdl.handle.net/2077/47557>

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj. (2008). *Tolkning och reflection: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.

Ame, Robert & Twum-Danso Imoh, Afua. (2012). Conclusion. I Robert Ame, Afua Twum-Danso Imoh (red.), *Childhoods at the Intersection of the Local and the Global [Elektronisk resurs]*. (s. 190-197). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Andenæs, Agnes. (2005). Neutral Claims – Gendered Meanings: Parenthood and Developmental Psychology in a Modern Welfare State. *Feminism & Psychology*, 15(2), s. 209-226.

Arendell, Terry. (2000). Conceiving and Investigating Motherhood: The Decade's Scholarship. *Journal of Marriage and Family*, 62(4), s. 1192-1207.

Barmark, Mimmi & Djurfeldt, Göran. (2015). *Statistisk verktygslåda 0: att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur.

Bekkengen, Lisbeth. (2011). Kärnfamiljen som social praktik: Om stabilitet och förändring i strukturer och diskurser. . I Helena, Bergman, Maria, Eriksson & Roger, Klinth (red.), *Föräldraskapets politik: från 1900- till 2000-tal*. (s.245-272) Stockholm: Dialogos.

Berg, Martin. (2015). *Netnografi: att forska om och med internet*. Lund: Studentlitteratur.

Bergman, Helena, Eriksson, Maria & Klinth, Roger. (2011). Föräldraskapets omvandlingar och styrningens omvandlingar. I Bergman, Helena, Eriksson, Maria & Klinth, Roger (red.), *Föräldraskapets politik: från 1900- till 2000-tal*. (s.7-26) Stockholm: Dialogos.

Boréus, Kristina. (2011). Texter i vardag och samhälle. I Göran, Ahrne & Peter, Svensson (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. (s.131-149) Malmö: Liber.

Bristow, Jennie. (2014). Who Cares for Children? The Problem of Intergenerational Contact. . I Lee, Ellie, Bristow, Jennie, Faircloth, Charlotte & Macvarish, Jan. *Parenting culture studies [Elektronisk resurs]*. (s.102-126) Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Bryman, Alan. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Bäck-Wiklund, Margareta. (2014). *Det moderna föräldraskapet [Elektronisk resurs]*. Natur & Kultur.

Cockburn, Tom. (2013). *Rethinking Children's Citizenship*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Douglas, J. Susan & Michaels, W. Meredith. (2004) *The Mommy Myth: The idealization of Motherhood and How It Has Undermined All Women*. New York: Free Press.

Ess, Charles & the AoIR ethics working committee (2002). *Ethical decision-making and Internet research. Recommendations from the AoIR ethics working committee*. Tillgänglig: <http://www.aoir.org/reports/ethics.pdf>.

Eve, M. Philippa, Byrne, K. Mitchell, Gagliardi, R. Cinzia. (2014). What is good parenting? The perspectives of different professionals. *Family Court Review*, (52)(1), s. 114-127.

Faircloth, Charlotte. (2014a). Intensive Parenting and the Expansion of Parenting. I Lee, Ellie, Bristow, Jennie, Faircloth, Charlotte & Macvarish, Jan. *Parenting culture studies [Elektronisk resurs]*. (s.25-50). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Faircloth, Charlotte. (2014b). The Problem of 'Attachment': The 'Detached' Parent. I I Lee, Ellie, Bristow, Jennie, Faircloth, Charlotte & Macvarish, Jan. *Parenting culture studies [Elektronisk resurs]*. (s. 147-164). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert. (2009). Kvalitativ forskning och kvalitativ analys. I Andreas Fejes & Robert Thornberg (red.), *Handbok i kvalitativ analys*. (s. 13-37). Stockholm: Liber.

Frostling-Henningsson, Maria. (2017). *Kvalitativa metoder: introspection, poesi, netnografi, collage och skuggning*. Lund: Studentlitteratur.

Gatrell, Caroline. (2011). Policy and the Pregnant Body at Work: Strategies of Secrecy, Silence and Supra-performance. *Gender, Work and Organization*, 18(2), s. 158-181.

Gottzén, Lucas. (2009). *Involved parenthood: everyday lives of Swedish middle-class families*. (Doktorsavhandling, Linköping Studies in Arts and Science, 473). Linköping: Linköpings universitet. Tillgänglig: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:221242/FULLTEXT02.pdf>

Hansen, Thomas. (2012). Parenthood and Happiness: a Review of Folk Theories Versus Empirical Evidence. *Social Indicators Research*, 108(1), s. 29-64.

Hartas, Dimitra. (2014). *Parenting, Family Policy and Children's Well-Being in an Unequal Society: A New Culture War for Parents*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Hays, Sharon. (1996). *The cultural contradictions of motherhood*. New Haven: Yale University Press.

Jacukowicz, Aleksandra, Potocka, Adrianna, Merecz-Dot, Dorota. (2016). Perceptions of parenthood: Parents' vision of an ideal childhood versus reality. *Antropological Notebooks*, 22(2), s. 57-78.

Jenson, Jane. (2008) Children, New Social Risks and Policy Change: A Lego™ future?. I Arnlaug Leira & Chiara Saraceno (red.), *Childhood: Changing Contexts (Comparative Social Research, Volume 25)*. (s. 357-381). Bingley: Emerald Group Publishing Limited.

Johansson, Thomas & Klinth, Roger. (2008). Caring fathers: the ideology of gender equality and masculine positions. *Men and Masculinities*, 11(1), s. 42-62.

Jönson, Håkan. (2010). *Sociala problem som perspektiv: en ansats för forskning & socialt arbete*. Malmö: Liber.

Kalman, Hildur & Lövgren, Veronica. (2012). Etik i forskning och etiska dilemman. En introduktion. I Hildur Kalman & Veronica Lövgren (red.), *Etiska dilemman: forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. (s. 7-19) Malmö: Gleerups.

Kenrick, T. Douglas, Griskevicius, Vladas, Neuberg, L. Steven, Schaller, Mark. (2010). Renovating the Pyramid of Needs: Contemporary Extensions Built Upon Ancient Foundations. *Perspectives on Psychological Science*, 5(3), s. 292-314.

Kiernan, E. Kathleen & Huerta, M. Carmen. (2008). Economic deprivation, maternal depression, parenting and children's cognitive and emotional development in early childhood. *The British Journal of Sociology*, 59(4), s 783–805.

Kozinets, V. Robert. (2011). *Netnografi: etnografiska undersökningar på nätet*. Lund: Studentlitteratur.

Kristjánsson, Baldur. (2001). *Barndomen och den sociala modernisationsreningen: om att växa upp i Norden på tröskeln till ett nytt millennium*. (Doktorsavhandling) Stockholm: Lärarhögskolan.

Lareau, Annette. (2003). *Unequal Childhoods: Class, race, and family life*. Berkeley: University of California Press.

Lee, Ellie, Macvarish, Jan & Bristow, Jennie. (2010). Risk, health and parenting culture. *Health, Risk & Society*, 12(4), s. 293-300.

Lee, Ellie. (2014a). Introduction. I Lee, Ellie, Bristow, Jennie, Faircloth, Charlotte & Macvarish, Jan. *Parenting culture studies [Elektronisk resurs]*. (s.1-22) Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Lee, Ellie. (2014b). Experts and Parenting Culture. I Lee, Ellie, Bristow, Jennie, Faircloth, Charlotte & Macvarish, Jan. *Parenting culture studies [Elektronisk resurs]*. (s.51-75). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Lee, Ellie. (2014c). Policing Pregnancy: The Pregnant Woman Who Drinks. I Lee, Ellie, Bristow, Jennie, Faircloth, Charlotte & Macvarish, Jan. *Parenting culture studies [Elektronisk resurs]*. (s.129-146). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Lee, Ellie. (2014d). Conclusion. I Lee, Ellie, Bristow, Jennie, Faircloth, Charlotte & Macvarish, Jan. *Parenting culture studies [Elektronisk resurs]*. (s.216-222) Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Liebel, Manfred. (2012). *Children's Rights from Below: Cross-Cultural Perspectives*. Basingstoke: Palgrave Macmillan

Lind, Judith. (2013). *Föräldrastöd online – en analys av ett digitalt diskussionsforum för föräldrar*. Research report 2013: 1. Linköping: Linköpings universitet, Tema Barn.

Lyubomirsky, Sonja & Boehm, K. Julia. (2010). Human Motives, Happiness, and the Puzzle of Parenthood: Commentary on Kenrick et al. (2010). *Perspectives on Psychological Science*, 5(3), s. 327-334.

Prout, Alan. (2000). Children's participation: control and self-realisation in British late modernity. *Children and Society*, 14(4), s. 304–315.

Rennstam, Jens & Wästerfors, David. (2011). Att analysera kvalitativt material. I Göran, Ahrne & Peter, Svensson (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. (s.194-210) Malmö: Liber.

Rose, Nikolas. (1995). Politisk styrning, auktoritet och expertis i den avancerade liberalismen. I Kenneth Hultqvist & Kenneth Petersson (red.), *Foucault: namnet på en modern vetenskaplig*

och filosofisk problematik: texter om maktens mentaliteter, pedagogik, psykologi, medicinsk sociologi, feminism och bio-politik. Stockholm: HLS.

Sandin, Bengt. (2003). Barndomens omvandling – från särart till likart. I Bengt Sandin & Gunilla Halldén (red.), *Barnets bästa: en antologi om barndomens innebörder och välfärdens organisering.* (s.221-236) Eslöv: B. Östlings bokförl. Symposion.

Smith, M. Karen. (2014). *The Government of Childhood: Discourse, Power and Subjectivity.* Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Sohlberg, Peter & Sohlberg, Britt-Marie. (2009). *Kunskapens former: vetenskapsteori och forskningsmetod.* Malmö: Liber.

Sousa e Silva, Catarina & Carneiro, Marinha. (2014). Adaption to parenthood: the birth of the first child. *Revista de Enfermagem Referência*, 4(3), s. 17-25.

Svedmark, I. Eva. (2012). Att skydda individen från skada. En forskningsetisk balansakt. I Hildur Kalman & Veronica Lövgren (red.), *Etiska dilemman: forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet.* (s.101-112) Malmö: Gleerups.

Svensson, Peter & Ahrne, Göran. (2011) Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I Göran, Ahrne & Peter, Svensson (red.), *Handbok i kvalitativa metoder.* (s.19-33) Malmö: Liber.

Vandenbeld Giles, Melinda. (2012). From “Need” to “Risk”: The Neoliberal Construction of the “Bad” Mother. *Journal of the Motherhood Initiative for Research and Community Involvement*, 3(1), s. 112-133.

Vetenskapsrådet (u.å.) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning.* Tillgänglig: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Widding, Ulrika. (2015). Parenting ideals and (un-)troubled parent positions. *Pedagogy, Culture & Society*, 23(1), s. 45-64.

Wissö, Therése. (2012). Mot ett manualbaserat föräldraskap? Den svenska föräldrautbildningen som styrning av familjen. I Helena Johansson & Margareta Bäck-Wiklund (red.), *Att fostra familjen: en grundbok om styrning, föräldraskap och socialtjänst*. (s. 44-69) Malmö: Liber.

Yap, Hui Bee Marie, Fowler, Michelle, Reavley, Nicola, Francis Jorm, Anthony. (2015). Parenting strategies for reducing the risk of childhood depression and anxiety disorders: A Delphi consensus study. *Journal of Affective Disorders*, (183(?)), s. 330-338.